

Sygn. akt III KKN 142/98

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2000 r.

Sąd Najwyższy w Warszawie - Izba Karna na rozprawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Józef Skwierawski

Sędziowie: SN - Tomasz Grzegorzczak

- Marek Sokołowski (spr.)

Protokolant: Teresa Jarosławska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej Waldemara Smardzewskiego

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2000 r.

sprawy **W. A.**

w przedmiocie stwierdzenia nieważności orzeczenia

z powodu kasacji, wniesionej przez pełnomocnika W. A.

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 9 października 1997 r., sygn. II AKz [...]

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Wojewódzkiego w L.

z dnia 20 sierpnia 1997 r., sygn. IV [...] Ko [...]

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania**

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Wojewódzki w L. postanowieniem z dnia 20 sierpnia 1997 r. sygn. akt IV [...] Ko [...] oddalił wniosek W. A. o uznanie za nieważny – na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 (Dz. U. nr 34 poz. 149 ze zm.) – wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w L. z dnia 1 grudnia 1948 r. sygn. akt Sr. [...] skazującego wnioskodawcę za przestępstwo określone w art. 4 § 1 mkk.

Sąd Apelacyjny w [...] – po rozpoznaniu zażalenia wnioskodawcy – postanowieniem z dnia 9 października 1997 r. sygn. akt II A Kz [...] utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Postanowienie to zaskarżył kasacją pełnomocnik wnioskodawcy zarzucając :

„ - rażące naruszenie przepisów postępowania karnego, mające wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 85, art. 89 kpk – przez oparcie orzeczenia na niepełnym materiale dowodowym, w sytuacji gdy zachodziła potrzeba sprawdzenia okoliczności związanych z działalnością wnioskodawcy o charakterze niepodległościowym po 1944 r.

- art. 158, art. 357 kpk – przez zaniechanie przeprowadzenia bezpośrednio dowodu z zeznań świadków B. P. i A. G., a oparcie orzeczenia na ich oświadczeniach pisemnych składanych w całkiem innym celu, a mianowicie uzyskania uprawnień kombatanckich przez wnioskodawcę”.

W konkluzji pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz postanowienia Sądu Wojewódzkiego i przekazanie sprawy sądowi I-szej instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie.

Rozstrzygając sprawę Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna.

Wnioskodawca w zażaleniu na postanowienie Sądu Wojewódzkiego wniósł o uzupełnienie postępowania dowodowego przez przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków B. P. i A. G. „na okoliczność, że broń, której posiadanie było przyczyną mego skazania była bronią należącą do organizacji AK”. Do zażalenia wnioskodawca załączył kopie oświadczeń złożonych przez tych świadków w dniu 20 marca 1995 r.

Sąd Apelacyjny na rozprawie odwoławczej nie wydał postanowienia w przedmiocie wniosku dowodowego zgłoszonego w zażaleniu wnioskodawcy. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Apelacyjny stwierdził natomiast, że przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków B. P. i A. G. byłoby „niecelowe” bowiem ze złożonych przez nich oświadczeń wynika, że wnioskodawca był członkiem Armii Krajowej do lipca 1944 r., a „nie wskazują natomiast, iż by wnioskodawca w późniejszym okresie rozwijał działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i w związku z tą działalnością posiadał nielegalnie broń za co został skazany w 1948 r.”.

Stosownie do art. 155 § 3 kpk z 1969 r. Sąd Apelacyjny winien był wydać postanowienie o oddaleniu wniosku dowodowego zawartego w zażaleniu, jeżeli uważał go za niezasadny. Przyczyny uzasadniające oddalenie wniosku dowodowego enumeratywnie wymieniał przepis art. 155 § 1 kpk z 1969 r. Przyczyna oddalenia wniosku dowodowego podana w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie odpowiada żadnej z przyczyn podanych w tym przepisie. Okoliczność jaka – zdaniem wnioskodawcy – miała być udowodniona zeznaniami tych świadków podana została w zażaleniu (broń przechowywana przez wnioskodawcę należała do AK) i dołączenie do zażalenia oświadczeń złożonych przez te osoby (wyraźnie nie na użytek niniejszej sprawy) nie zmieniało tej tezy dowodowej.

Jest faktem, że pomiędzy tezą dowodową, a treścią załączonych oświadczeń jest różnica o podstawowym znaczeniu przy rozstrzyganiu niniejszej sprawy. Jeżeli zatem – zdaniem Sądu Apelacyjnego – zachodziły wątpliwości, na jakie okoliczności powołani zostali świadkowie (jak w zażaleniu, czy też jak w oświadczeniach) to należało wezwać pełnomocnika wnioskodawcy do złożenia stosownego oświadczenia i następnie rozstrzygnąć wniosek dowodowy. Skoro tego nie uczyniono, to w istocie zeznania świadków wnioskowanych w zażaleniu zastąpione zostały treścią ich oświadczeń złożonych w innym celu – Sąd Apelacyjny przyjął bowiem, iż świadkowie ci złożą zeznania tej samej treści jak w załączonych oświadczeniach i ocenił ich znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Takie postępowanie było sprzeczne z art. 158 kpk z 1969 r.

Okoliczności powyższe dają podstawę do przyjęcia, że zaskarżone wydane zostało z rażącym naruszeniem przepisów prawa procesowego regulujących postępowanie dowodowe, a co najmniej przedwczesna odmowa przeprowadzenia dowodów wnioskowanych w zażaleniu mogła mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia sprawy.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny winien rozpoznać wniosek dowodowy (po ewentualnym dodatkowym sprecyzowaniu tezy dowodowej) w sposób odpowiadający przepisom art. 170 § 3, art. 170 § 1 i 2 oraz art. 174 kpk z 1997 r. i zależnie od tego rozstrzygnięcia podjąć dalsze czynności procesowe zmierzające do rozpoznania zażalenia (ewentualnie przy zastosowaniu art. 452 § 2 kpk)

Przewodniczący SSN: (Józef Skwierawski)

Sędziowie SN: (Tomasz Grzegorzczuk)

(Marek Sokołowski)

aw
f/jw